

**PREDLOG ZAKONA
O DAVKU NA DEDIŠČINE IN DARILA**

I. U V O D

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA:

1. Obdavčevanje dediščin in daril fizičnih oseb je v Republiki Sloveniji urejeno z zakonom o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 36/88 in 8/89 ter Uradni list RS, št. 48/90, 8/91, 7/93, 18/96 – ZDavP in 91/98 – ZDavP-C). Davek na dediščine in darila plačujejo fizične osebe, ki v Republiki Sloveniji podedujejo ali dobijo v dar premoženje, in tudi občani, ki prejmejo premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju. Za premoženje po tem zakonu se štejejo nepremičnine in pravice na nepremičninah ter premično premoženje, če skupna vrednost premičnega premoženja presega višino povprečne letne čiste plače zaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji v preteklem letu. Davčna obveznost za davek na dediščine in darila nastane takrat, ko postane odločba o dedovanju pravomočna oziroma ko obdarjenec sprejme darilo. Darilo pa je sprejeto takrat, ko je podpisana darilna pogodba oziroma, če ni podpisane pogodbe pa takrat, ko je darilo sprejeto. Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju pa nastane davčna obveznost ob smrti preživljanca. Pri plačevanju davka na dediščine in darila so zavezanci prvega dednega reda izenačeni zeti, snahe, pastorki in dediči, ki je z zapustnikom živel v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti glede na zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Osnova za davek na dediščine in darila je prometna vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja ob nastanku davčne obveznosti po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek. Stopnje davka na dediščine in darila so različne glede na različne dedne redove. Za II. dedni red, kamor spadajo starši, bratje, sestre in njihovi potomci, veljajo davčne stopnje v razponu od 5 do 13%, za III. dedni red, to so dedi in babice od 8 do 17% in za vse druge od 11 do 30%. Davek na dediščine in darila se ne plačuje od tistega nepremičnega premoženja, na katerem dedič oziroma obdarjenec po veljavnih predpisih ne more pridobiti lastninske pravice, pravice uporabe ali užitka. Davka na dediščine in darila je obenem oproščen dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec - prevzemnik kmečkega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev šteje za kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec - kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Ta davek se ne plačuje od podedovanega ali podarjenega začasnega ali dosmrtnega užitka nepremičnin. Davka na dediščine in darila je oproščen dedič ali obdarjenec prvega dednega reda in dedič kateregakoli dednega reda, ki podeduje stanovanje, če nima drugega stanovanja in je ob smrti zapustnika živel z njim v skupnem gospodinjstvu. Zavezanec za davek na dediščine in darila je prav tako oproščen plačila davka od podedovanega ali v dar prejetega premoženja, ki ga brez povračila odstopi samoupravni lokalni skupnosti in humanitarnim društvom oziroma njihovim zvezam, organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji oziroma skupnosti in humanitarnim

društvom oziroma njihovim zvezam. Davek, plačan pred odstopom dediščine ali darila, se vrne, če je bil odstop izvršen v šestih mesecih po sprejetju zapuščine.

2. Postopek obdavčenja dediščin in daril je določen v Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 25/05 – uradno prečiščeno besedilo (ZDavP-1-UPB1)). Davek na dediščine in darila se davčnemu zavezancu odmeri z odločbo. Davčni zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek na dediščine in darila, mora prejem darila napovedati v 15 dneh od prejema darila pri pristojnem davčnem organu. Davčni zavezanec, ki prejme v dar nepremičnino, napove prejem darila pri davčnem organu, kjer nepremičnina leži. Če nepremičnina leži na območju več davčnih organov, davčni zavezanec napove prejem darila pri pristojnem davčnem organu. Če davčni zavezanec, ki ni rezident Slovenije, napove darilo, ki obsega samo premično premoženje in ni vpisan v davčni register, napove darilo pri davčnem organu, kjer je darovalec vpisan v davčni register. Darilo, ki obsega premično in nepremično premoženje, napove tak zavezanec pri davčnem organu, kjer nepremičnina leži. Odmera davka na dediščino se izvrši na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju in v tem primeru se ne vloži davčne napovedi. Če je predmet dedovanja nepremičnina, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu organu, kjer nepremičnina leži. Če zapuščina obsega samo premično premoženje ali če podedovane nepremičnine ležijo na območju več davčnih organov, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu organu, pri katerem je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za davčnega zavezanca, ki ni rezident Slovenije, pošlje sodišče sklep o dedovanju, ki obsega premično premoženje, davčnemu organu, kjer je zavezanec vpisan v davčni register, če ni vpisan, pa davčnemu organu, kjer je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za dediščino, ki obsega premično in nepremično premoženje, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu organu, kjer nepremičnina leži. Pri odmeri davka na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju mora zavezanec, ki je prejel premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju, to pogodbo prijaviti v 15 dneh od sklenitve pogodbe pri davčnem organu, na območju katerega je premoženje. Davčno napoved za odmero davka na dediščine in darila mora zavezanec vložiti v 15 dneh po smrti preživljanca pri davčnem organu, pri katerem je prijavil pogodbo o dosmrtnem preživljanju. Davek na dediščine in darila mora biti odmerjen v 30 dneh po prejemu davčne napovedi oziroma sklepa o dedovanju.

3. Iz razpoložljivih podatkov odmer davka na dediščine in darila za leto 2005 je razvidno, da znaša povprečna efektivna davčna stopnja davka na dediščine in darila za vse dedne redove, izražena z razmerjem med davkom in prometno vrednostjo podedovanega ali v dar prejetega premoženja 9,1%. Po podatkih Davčne uprave Republike Slovenije je bilo v letu 2005 davčnih zavezancev, ki so prejeli oz. podedovali darilo, več kot 37.800. Od tega je bilo 62,6% zavezancev, ki so prejeli dediščino. Skupni davek je na podlagi podatkov iz odmer davka na dediščine in darila v letu 2005 znašal dobrih 1.208 mio tolarjev, od tega je bilo 82,4% davka od dediščin. Povprečni znesek davka na zavezanca je znašal za leto 2005 približno 32.000 tolarjev.

Največje število dedičev oz. obdarjencev se nahaja v prvem dednem redu, približno 84%. Več kot 10% zavezancev sodi v II. dedni red, njihovo premoženje pa je obdavčeno povprečno efektivno s 6,37% davčno stopnjo in so podedovali oz. dobili v dar slabih 6,6% premoženja. Plačali so skoraj polovico celotnega davka, povprečni znesek na zavezanca pa znaša 130.000 tolarjev. Tretji dedni red, v katerem je slab odstotek zavezancev za plačilo davka, je bil obdavčen povprečno s 8,9% efektivno davčno stopnjo in je plačal 2% skupnega davka. Za vse druge s predpisanimi davčnimi stopnjami v razponu od 11 do 30%, je premoženje 6,12% zavezancev obdavčeno s povprečno 12% efektivno davčno

stopnjo. Ti zavezanci pridobijo oz. podedujejo slabe 3% premoženja in plačajo v povprečju 75.000 tolarjev davka na zavezanca.

V skupnem številu zavezancev za plačilo davka na dediščine in darila, je po podatkih iz odmer za leto 2005 razvidno, da je večji delež zavezancev, ki podedujejo premoženje v I, II in III dednem redu medtem, ko v skupnem številu ostalih zavezancev, ki niso v ožjem sorodstvenem razmerju, prevladujejo zavezanci, ki prejmejo premoženje v dar.

4. Spremembe ekonomskega sistema v zadnjih letih ter spremembe na področju lastniških odnosov se med drugim odražajo tudi v različni ekonomski moči in davčni sposobnosti posameznih slojev prebivalstva. Tako kot v razvitih tržnih družbah s poudarjeno socialno-ekološko komponento, se ekonomska moč in davčna sposobnost določenega sloja prebivalstva kaže, med drugim tudi v posedovanju premičnega in nepremičnega premoženja. Premoženje se lahko prodaja, deduje ali podari, pri čemer je običajno, da se davki pobirajo v trenutkih spremembe določenega lastništva.

Razlog za sprejem novega zakona o davku na dediščine in darila oziroma sprememba dosedanje zakonodaje je predvsem sistemske narave, saj so bile do sedaj obdavčene le fizične osebe, pravne osebe pa niso bile upoštevane. Tako bi v obdavčitev poleg fizičnih zajeli tudi določene pravne osebe zasebnega prava kot so npr. društva, skladi, fundacije, ustanove in podobno. Med davčnimi obveznostmi je potrebno upoštevati nova pogodbeno razmerja glede na obligacijski in stvarno pravni zakonik ter nekatere določbe zakona o dedovanju kot npr. darila za primer smrti, izročilne pogodbe, pogodbe o preužitku, volila itd. Prvi dedni red bi še vedno ostal neobdavčen, za ostale dedne redove pa bi razpon davčnih stopenj ostal nespremenjen, razen razpona davčnih stopenj za tiste dedne redove, ki ne spadajo med ožje sorodstvo.

Predlog zakona sodi v sklop ukrepov, ki jih Vlada RS predlaga na podlagi Okvira gospodarskih in socialnih reform, sprejetih konec leta 2005 in zaokrožuje predlagano davčno reformo z novo ureditvijo obdavčitve dediščin in daril.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE ZAKONA

Davek na dediščine in darila bo nadomestil dosedANJI enako imenovani davek v okviru davkov občanov. Zakon je potrebno posodobiti na tak način, da se prilagodi vse obsežnejšemu pojavljanju novih oblik premoženjskih, obligacijskih in stvarno pravnih razmerij, ki imajo po vsebini naravo dedovanja ali darovanja in jih obstoječ zakon ne določa, ali določa premalo precizno, zaradi česar se pri izvajanju pojavljajo težave. Davek od dediščin in daril je prihodek občin. Sistem je zasnovan tako, da omogoča enostavno pobiranje davka od dediščin in daril, ob upoštevanju ekonomske moči zavezanca.

Prihodki od davka pri dedovanju ali podaritvi nepremičnin in pravic na nepremičninah bodo pripadale posamezni občini, kjer se nahaja nepremičnina. V primeru premičnin in premoženjskih ter drugih stvarnih pravic, se bo davek pobiral glede na stalno oziroma začasno prebivališče ali sedež davčnega zavezanca, kar bo veljalo tudi za vse premičnine in premoženjske ter druge stvarne pravice izven Republike Slovenije, če je imel zapustnik ali darovalec stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji v času dedovanja ali darovanja.

Predmet obdavčitve bodo nepremičnine, premičnine ter premoženjske in druge stvarne pravice, ki jih zavezanci prejmejo kot dediščino ali darilo s tem, da se ne upošteva določenega premoženja, ki je obdavčeno po zakonu o dohodnini ali zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb.

Kot darilo se obravnava tudi volilo, med premičnine pa se bodo šteli tudi vrednostni papirji in denar.

Davčni zavezanci bodo fizične osebe in določene pravne osebe zasebnega prava.

Davčna osnova za nepremičnine bo 80 odstotkov posplošene tržne vrednosti, ugotovljene na podlagi predpisa o množičnem vrednotenju nepremičnin, za drugo premoženje pa je določena tržna vrednost v času nastanka davčne obveznosti, ob odbitku določenih dolgov, stroškov ali bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek. Za premičnine se bo davčna osnova znižala za določen znesek. Davčna obveznost nastane takrat, ko je sklep o dedovanju oziroma sklep o volilu pravnomočen ali ko je sprejeto darilo. Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti nastane davčna obveznost na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca.

Davčne stopnje bodo naravnane tako, da se razen za kategorijo obdarjencev in dedičev, ki z darovalcem oziroma zapustnikom niso v sorodstvenem razmerju, ne bodo spremenile.

Ohranja se oprostitev za prvi dedni red, za premoženje, namenjeno verskim, humanitarnim, zdravstvenim, izobraževalnim, raziskovalnim in kulturnim namenom prejemnika in za začasni ter dosmrtni užitek nepremičnin. Oprostitev veljajo tudi za nekatere vrste kmetijskega premoženja in pod določenimi pogoji, za kulturne spomenike.

V zakonu bodo določene tudi postopkovne zadeve, ki so bile do sedaj opredeljene v zakonu o davčnem postopku. Davek se odmeri z odločbo, višina davka pa se ugotavlja s predpisi, ki veljajo na dan nastanka davčne obveznosti. Davčni zavezanec mora prejem darila napovedati v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register. Če je darilo nepremičnina oziroma, če darilo obsega premičnine in nepremičnine, davčni zavezanec napove darilo pri davčnem uradu, kjer leži nepremičnina. Odmera davka na dediščino se izvrši na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju ali volilu. Pri odmeri davka na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju ali darilne pogodbe za primer smrti, mora davčni zavezanec tako vrsto pogodbe prijaviti v 15 dneh od sklenitve pogodbe pri davčnem uradu, na območju, kjer to premoženje obstaja ali kjer je vpisan v davčni register, davčno napoved pa mora vložiti v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, pri katerem je prijavil eno ali drugo vrsto pogodbe. Rok za izdajo davčne odločbe znaša 30 dni po prejemu davčne napovedi oziroma sklepa o dedovanju.

Če ni plačan davek oziroma ne obstajajo razlogi zaradi katerih ni treba obračunati davka, ni mogoče overiti podpisov na podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini. Ob razdrtju ali ob neizpolnitvi darilne pogodbe se davčnemu zavezancu davek brez obresti vrne. Zoper davčno osnovo pri nepremičninah lahko davčni zavezanec zahteva, da se namesto posplošene tržne vrednosti nepremičnin kot davčna osnova upošteva ocenjena posamična tržna vrednost nepremičnine, toda stroške cenitve nepremičnine nosi zavezanec sam.

Dokler ne bodo vzpostavljeni podatki o posplošeni vrednosti nepremičnin je davčna osnova določena kot vrednost nepremičnine, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času nastanka davčne obveznosti in je ugotovljena v odmernem postopku.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

V Republiki Sloveniji je davek na dediščine in darila prihodek občinskih proračunov in pripada občinam v višini, ki je določena z zakonom o uvedbi davka. S tega vidika uveljavitev predloga zakona ne bo imela neposrednih finančnih posledic za državni proračun.

Na podlagi podatkov iz odmer davka na dediščine in darila za leto 2005 je, glede na predlagano zakonsko ureditev ocenjeno povečanje prihodka iz tega naslova v višini 163 mio. tolarjev. Zvišanje prihodkov je predvsem posledica nekoliko višje davčne obremenitve dedičev in obdarjencev, ki niso v nobenem sorodstvenem razmerju z darovalcem ali zapustnikom.

Za izvajanje zakona v državnem proračunu ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev.

4. PRILAGOJENOST UREDITVE V PRAVU EU

Pravo EU ne posega neposredno na področje obdavčenja dediščin in daril. To področje je prepuščeno državam članicam.

5. UREDITEV V NAJMANJ TREH ČLANICAH EU

V nadaljevanju podajamo pregled obdavčitve dediščin in daril v treh državah EU:

AVSTRIJA

Zakon o davku na dediščine in darila (Erbschafts- und Schenkungssteuergesetz, 2000) ureja obdavčevanje dediščin in daril v Avstriji. Obveznost plačila davka se nanaša na prenos dediščin in daril za časa življenja. Taki prenosi so predmet davka na dediščine in darila, če je prevzemnik rezident Avstrije ali če gre za prenos nepremičnin v Avstriji. Davčni zavezanec je prevzemnik (dedič v primeru dediščine). Davčna obveznost nastane pri prenosu premoženja od posameznika na posameznika, od pravne osebe na pravno osebo ali od pravne osebe na posameznika v primeru davka na darilo.

Davčna osnova je 30% ocenjene vrednosti, ki je nižja od poštene tržne vrednosti.

Davčni zavezanci (obdarjenci/dediči):

- I. davčni razred (zakonci, otroci, pastorki)
- II. " (vnuki, daljni potomci)
- III. " (starši, stari starši in daljni predniki, očimi, mačehe, bratje in sestre, polbratje in polsestre)
- IV. " (snahe, zeti, tasti, tašče, nečaki, nečakinje)
- V. " (ostale osebe)

Davčne stopnje so progresivne in znašajo od 2% do 60% glede na sorodstvena razmerja med zapustniki/darovalci do dedičev/obdarjencev ter zneska dediščine oz. darila. Stopnje veljajo tako za rezidente kakor za nerezidente enako.

V primeru, da je darilo ali dediščina nepremičnina, se davek poviša za 2% (zakonci, starši, otroci, vnuki, pastorki, zeti, snahe, nečaki, nečakinje) ali za 3,5% (vsi ostali).

Dediščine in darila, prejeta od privatnih ustanov in socialnih, dobrodelnih in cerkvenih institucij so obdavčena po fiksni davčni stopnji v višini 5%.

Obdavčeni znesek v evrih		Davčni razred				
		I	II	III	IV	V
		(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
do	7,300	2	4	6	8	14
	14,600	2.5	5	7.5	10	16
	29,200	3	6	9	12	18
	43,800	3.5	7	10.5	14	20
	58,400	4	8	12	16	22
	73,000	5	10	15	20	26
	109,500	6	12	18	24	30
	146,000	7	14	21	28	34
	219,000	8	16	24	32	38
	365,000	9	18	27	36	42
	730,000	10	20	30	40	46
	1,095,000	11	21	32	42	48
	1,460,000	12	22	34	44	51
	2,920,000	13	23	36	46	54
	4,380,000	14	24	38	48	57
nad	4,380,000	15	25	40	50	60

Oprostitev veljajo do določenega zneska v evrih za posamezne davčne razrede:

	I. davčni razred	II. davčni razred	III. davčni razred	IV. davčni razred	V. davčni razred
Kakršenkoli prenos	2.200	2.200	440	440	110
Gospodinjске potrebščine	ni omejitev	ni omejitev	1.460	1.460	-
Ostalo premoženje	1.460	1.460	600	600	-
Darila med zakonci	7.300	-	-	-	-

V primeru dediščine ni omejitev pri vseh petih davčnih razredih za (obresti) prihodek iz bančnih vlog, obveznic in ostalih vrednostnih papirjev, ki so predmet končnega davka na kapitalski dobiček. Nerezidenti, posamezniki ali podjetja niso zavezani davku glede delnic avstrijskih nepremičninskih družb. Tudi delnice tujih družb niso obdavčene s tem davkom. V primeru dediščine se davčna osnova zniža za znesek posojila za nepremičnine.

ČEŠKA REPUBLIKA

Zakon o davku na dediščine, darila in davku na promet nepremičnin (Zakon o daži dēdicke, darovací a z převodu nemovitostí, 1992, zadnja sprememba 2003) obsega tri vrste davkov:

1. davek na dediščine,
2. davek na darila,
3. davek na promet nepremičnin.

1. Davek na dediščine

Davčni zavezanci so dediči, ki so pridobili dediščino ali del dediščine na podlagi zakona oz. oporoke. Dediščina, ki se obdavči po tem zakonu obsega:

- nepremično premoženje na ozemlju Češke republike, ne glede na narodnost ali stalno prebivališče pokojnika. Nepremično premoženje izven države ni predmet obdavčitve;
- premično premoženje (premične stvari, obveznice, gotovina v čeških kronah in tuji valuti, terjatve, premoženjske pravice in ostale premoženjske vrednosti)

Če je bil zapustnik v času svoje smrti :

- državljan Češke republike in je imel stalno prebivališče v Češki republiki, se odmeri davek od vsega njegovega premičnega premoženja ne glede ali je imel premoženje v Češki republiki ali v tujini ;
- državljan Češke republike brez stalnega prebivališča v Češki republiki, se odmeri davek od vsega njegovega premičnega premoženja, ki ga imel v Češki republiki;
- ni bil državljan Češke republike, se odmeri davek od vsega njegovega premičnega premoženja, ki ga imel v Češki republiki;

Davčna osnova je določena kot vrednost premoženja po zakonu o vrednotenju premoženja, ki ga pridobi posamezni dedič, znižana za določene olajšave.

2. Davek na darila

Davek plača obdarjenec, razen če je darilo podarjeno nekomu v tujini, takrat plača davek darovalec. Davek se odmeri od proste pridobitve premoženja na osnovi pravnega akta. Za premoženje se štejejo nepremično in premično premoženje ter ostale premoženjske koristi. Davčna osnova je določena kot vrednost premoženja po zakonu o vrednotenju premoženja, ki ga pridobi posamezni pridobitelj, znižana za določene olajšave. Kot darila po tem zakonu se ne štejejo npr. pokojnine, prihodki, ki so predmet obdavčitve z dohodnino ali prispevki s strani države oziroma občin.

Stopnje davka in obseg oprostitev je odvisna od klasifikacije dedičev/obdarjencev:

- I. kategorija: zakonci in sorodniki v direktni liniji;
- II. kategorija: (a) bratje in sestre, nečaki in nečakinje, strici in tete;
- II. kategorija: (b) zeti in snahe, otroci zakoncev, starši zakoncev, zakonski starši in osebe, ki so živele s pridobiteljem, darovalcem ali z zapustnikom v skupnem gospodinjstvu najmanj 1 leto pred prenosom darila/dediščine in so skrbele za skupno gospodinjstvo
- III. kategorija: vse ostale fizične in pravne osebe;

Stopnje so določene v višini od 1 do 5% za I. kategorijo, od 3 do 12% za II. kategorijo in od 7 do 40% za III. kategorijo.

Med najpomembnejše oprostitve davka na dediščine sodijo naslednje:

- pridobitev premoženja z dedovanjem, ki zadeva dediče I.kategorije,
- pridobitev premičnega premoženja pod določenimi pogoji do vrednosti 60.000 čeških kron(CZK) za osebe II. kategorije in do vrednosti 20.000 CZK za osebe III. kategorije,
- pridobitev bančnih vlog, finančnega premoženja v domači in tuji valuti, vrednostnih papirjev pod določenimi pogoji do vrednosti 60.000 CZK za osebe II. kategorije in do vrednosti 20.000 CZK za osebe III. kategorije.

Med poglavitnimi oprostitvami davka na darilo sodijo naslednje:

- pridobitev premičnega premoženja pod določenimi pogoji do vrednosti 1.000.000 CZK za osebe I. kategorije, do vrednosti 60.000 CZK za osebe II. kategorije in do vrednosti 20.000 CZK za osebe III. kategorije;
- pridobitev bančnih vlog, finančnega premoženja v domači in tuji valuti, vrednostnih papirjev pod določenimi pogoji do vrednosti 1.000.000 CZK za osebe I. kategorije, do vrednosti 60.000 CZK za osebe II. kategorije in do vrednosti 20.000 CZK za osebe III. kategorije;

Davka na dediščine in darila je oproščeno:

- premoženje države, lokalnih skupnosti in prostovoljnih skupnosti mest in vasi;
- premoženje pravnih oseb s področja kulture, izobraževanja, znanosti, zdravja, socialne pomoči, ekologije, športa, varovanja otrok, gasilstva;
- premoženje državno registriranih cerkva in religiozних organizacij po zakonu o verski svobodi, cerkvah in cerkvenih združenjih.

NIZOZEMSKA

Zakon o davku na dediščine (Successiewetgeving, 2001) na Nizozemskem določa tri različne vrste davkov: davek na dediščine, davek na darila in davek na prenos. Davek na dediščine se odmeri od vrednosti katerekoli dediščine posameznika, ki je nazadnje stalno prebival na Nizozemskem. Za nepremičnine velja kot davčna osnova poštena tržna vrednost. Davek običajno plača prejemnik, odmeri pa se glede na davčno osnovo, t.j. pridobljeno premoženje in od njega odštete oprostitve. Za darila veljajo enake določbe kakor za dediščine.

Davek na dediščine se odmeri od premoženja, ki ga je pridobil posameznik - rezident Nizozemske v času smrti ali od premoženja posameznika - nizozemskega državljana ob smrti v obdobju 10 let po zapustitvi Nizozemske. Dediščina od nerezidenta, nizozemskega državljana, ki je umrl v tujini, je prav tako obdavčena z davkom na dediščine na Nizozemskem.

Različne davčne stopnje so določene glede na sorodstvena razmerja med dediči in zapustniki.

Obstajajo tri kategorije:

- I. kategorija: zakonci, neporočeni pari, otroci ali osebe, ki so z zapustnikom/darovalcem živele skupaj najmanj 5 let,
- II. kategorija: bratje, sestre, starši in ostali direktni predniki,
- III. kategorija: ostali prejemniki.

Davčne stopnje za leto 2005 znašajo in veljajo za vse tri vrste davkov:

Obdavčeni znesek v evrih		Kategorija I	Kategorija II	Kategorija III
do	21.509	5%	26%	41%
21.509	43.013	8%	30%	45%
43.013	86.017	12%	35%	50%
86.017	172.026	15%	39%	54%
172.026	344.044	19%	44%	59%
344.044	860.095	23%	48%	63%
nad	860.095	27%	53%	68%

Posebna davčna stopnja v višini 8% nad določeno vrednostjo velja za premoženje, ki ga kot zapuščino prejmejo religiozne, dobrodельne, kulturne, znanstvene ali javne institucije, ki služijo socialnim ali splošnim interesom na Nizozemskem.

Oprostitve davka veljajo za zakonce in sorodnike I. in II. kategorije ter za določene vladne institucije. Zapuščina do vrednosti 503.273 evrov ni obdavčena med zakonci. Otrokom, mlajšim od 23 let se lahko prizna olajšava v znesku 4.303 evre za vsako leto, ko so mlajši od 23 let. Najnižji znesek te olajšave znaša 8.602 evra. Za otroke, stare 23 let in starejše pa se prizna olajšava v znesku 8.602 evra, če dediščina ne presega zneska 25.805 evrov. Pokojnine zapustnikov, ki jih prejmejo določeni dediči so lahko polno ali delno oproščene plačila davka. Nerezidenti, ki prejmejo delnice nizozemskih nepremičninskih podjetij od nerezidentov ne plačajo davka. Premoženje, ki ga kot zapuščino prejmejo muzeji, je prav tako oproščeno plačila davka.

Davek na darilo je davek, ki se odmeri od vrednosti kateregakoli prejetega darila od posameznika-rezidenta na Nizozemskem ali od nizozemskega državljana, če je darilo prejeto v obdobju 10 let po zapustitvi Nizozemske. Darilo prejeto od nizozemskega rezidenta v obdobju 1 leta po njegovem odhodu iz Nizozemske je prav tako predmet obdavčitve. Nepremičnine, ki jih podarijo nerezidenti nerezidentom, so prav tako predmet obdavčitve. Določeni zneski denarja so oproščeni davka, npr. starši lahko podarijo svojim otrokom neobdavčen znesek v višini 4.303 evrov na leto. Za otroke med 18 in 35 letom je darilo v višini 21.506 evrov oproščeno davka. Prav tako so darila do vrednosti 2.582 evrov za dve koledarski leti, prejeta od istega darovalca, oproščena plačila davka. Stari starši lahko podarijo vnukom neobdavčen znesek v višini 2.326 evrov (leto 2003) vsakih 24 mesecev. Med oprostitve spadajo tudi darila določenim institucijam. Stopnje davka so enake stopnjam davka na dediščino.

Davek na prenos se plača takrat, ko se od določenega domačega premoženja npr. nepremičnine, ni odmeril davek na dediščine oziroma darila od oseb, ki so imele zadnje stalno prebivališče izven Nizozemske. Ta davek nima nobenih oprostitov. Davek se odmerja po enakih stopnjah, ki veljajo za davek na dediščine.

- Viri:**
1. The International guide to taxation of Real Estate, IBFD, 2004
 2. Tax Handbook, IBFD, 2005
 3. Taxation in Netherlands, Ministry of Finance, The Hague, March 2005
 4. Taxation in the Netherlands, De Ward & Partners Belastingadviseurs, 2003
 5. Inheritance tax, gift tax and real estate transfer tax act, Czech Republic, 2003
 6. prof. dr. Karel Zupančič: Dedovanje z uvodnimi pojasnili, Ljubljana, 2002

6. DRUGE POSLEDICE

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja in uvaja obveznost plačevanja davka na dediščine in darila (v nadaljnjem besedilu: davek).

2. člen (predmet obdavčitve)

(1) Predmet obdavčitve po tem zakonu je premoženje, ki ga fizična oseba prejme od fizične ali pravne osebe kot dediščino ali darilo in se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. Predmet obdavčitve po tem zakonu je tudi premoženje, ki ga pravna oseba prejme od pravne ali fizične osebe kot darilo ali dediščina, ki se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

(2) Kot premoženje se štejejo:

- nepremičnine,
- premičnine,
- premoženjske in druge stvarne pravice.

(3) Med premičnine se štejejo tudi vrednostni papirji in denar. Kot darilo se šteje tudi volilo.

3. člen (davčni zavezanec)

(1) Zavezanec ali zavezanka za plačilo davka (v nadaljnjem besedilu: davčni zavezanec) je fizična ali pravna oseba zasebnega prava, ki prejme premoženje na podlagi dedovanja ali darovanja. Davčni zavezanec je tudi fizična oseba, ki prejme premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju oziroma na podlagi darilne pogodbe za primer smrti.

(2) Za pravne osebe zasebnega prava po tem zakonu se štejejo: društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarska interesna združenja.

4. člen (posebne določbe v primeru solastnine in skupne lastnine)

(1) Pri razdelitvi solastnine se plača davek, in sicer od tistega dela premoženja, ki ga je posamezni solastnik ali solastnica prejel brez plačila, prek dela, ki bi mu pripadal iz solastništva.

(2) Pri skupni lastnini so davčni zavezanci vsi lastniki ali lastnice premoženja solidarno.

5. člen (davčna osnova)

(1) Osnova za davek je vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja v času nastanka davčne obveznosti po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek.

(2) Pri nepremičninah se kot vrednost iz prvega odstavka tega člena šteje 80% posplošene tržne vrednosti, ugotovljene po predpisih o množičnem vrednotenju nepremičnin, kakor je določena nepremičnini v registru nepremičnin na dan nastanka davčne obveznosti. Pri premičninah, razen pri denarju, je vrednost iz prvega odstavka tega člena tržna vrednost tega premoženja.

(3) Pri premičninah se davčna osnova, ugotovljena v skladu s prvim odstavkom tega člena, zniža za 5000 eurov.

(4) Če je davčni zavezanec v obdobju dvanajstih mesecev od istega darovalca prejel več daril, se za ugotavljanje davčne osnove vrednosti prejetih daril seštevajo.

(5) Pri ugotavljanju davčne osnove se predmeti gospodinjstva ne upoštevajo.

(6) Pri preračunu vrednosti denarnih zneskov iz drugih valut v eure se upošteva referenčni tečaj Evropske centralne banke, ki ga objavi Banka Slovenije in velja na dan nastanka davčne obveznosti.

6. člen (nastanek davčne obveznosti)

(1) Davčna obveznost nastane na dan pravnomočnosti sklepa o dedovanju oziroma na dan sprejema darila.

(2) V primeru volila nastane davčna obveznost na dan pravnomočnosti sklepa o volilu.

(3) Darilo velja za sprejeto ob podpisani darilni pogodbi, izročilni pogodbi, pogodbi o prežitku oziroma ob dejanskem sprejemu darila.

(4) Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti nastane davčna obveznost na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca ali darovalke (v nadaljnjem besedilu: darovalec).

7. člen (pripadnost davka)

(1) Prihodki od davka pri dedovanju ali podaritvi nepremičnin in pravic na nepremičninah pripadajo občini, kjer je nepremičnina.

(2) Če so podedovane ali podarjene nepremičnine v več občinah, pripadajo prihodki od davka posameznim občinam, sorazmerno z vrednostjo posameznih delov nepremičnin, ki ležijo na njihovem območju.

(3) Prihodki od davka pri dedovanju ali podaritvi premičnin in premoženjskih ter drugih stvarnih pravic pa pripadajo občini, kjer je stalno prebivališče oziroma sedež davčnega zavezanca. Če davčni zavezanec nima stalnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, pripada davek občini, kjer ima začasno prebivališče. Če nima začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pripada davek občini, kjer ima darovalec oziroma je imel zapustnik ali zapustnica (v nadaljnjem besedilu: zapustnik) stalno prebivališče ali sedež.

(4) Tretji odstavek tega člena velja tudi za premičnine, premoženjske in druge stvarne pravice, ki so izven Republike Slovenije, če je imel zapustnik v času svoje smrti ali če je imel darovalec v času darovanja stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji.

(5) Če dediščina ali darilo obsega premičnine in nepremičnine, pripadajo prihodki od davka občinam v skladu z določbami prejšnjih odstavkov.

II. DAVČNE STOPNJE

8. člen (davčne stopnje)

Davčne stopnje so različne glede na dedne redove, in sicer veljajo za:

a) II. dedni red (starši, bratje, sestre in njihovi potomci)

Od vrednosti €		€	Znaša davek:			€
nad	do		%			
	10.000		5			
10.000	50.000	500	+	6	nad 10.000	
50.000	100.000	2.900	+	7	nad 50.000	
100.000	200.000	6.400	+	8	nad 100.000	
200.000	300.000	14.400	+	10	nad 200.000	
300.000	400.000	24.400	+	12	nad 300.000	
400.000		36.400	+	14	nad 400.000	

b) III. dedni red (dedi in babice)

Od vrednosti €		€	Znaša davek:			€
nad	do		%			
	10.000		8			
10.000	50.000	800	+	9	nad 10.000	
50.000	100.000	4.400	+	10	nad 50.000	
100.000	200.000	9.400	+	11	nad 100.000	
200.000	300.000	20.400	+	13	nad 200.000	
300.000	400.000	33.400	+	15	nad 300.000	
400.000		48.400	+	17	nad 400.000	

c) vse druge osebe

Od vrednosti €		€	Znaša davek:			€
nad	do		%			
	10.000		12			
10.000	50.000	1.200	+	16	nad 10.000	
50.000	100.000	7.600	+	20	nad 50.000	
100.000	200.000	17.600	+	25	nad 100.000	
200.000	300.000	42.600	+	30	nad 200.000	
300.000	400.000	72.600	+	35	nad 300.000	
400.000		107.600	+	39	nad 400.000	

III. DAVČNE OPROSTITVE

9. člen (davčne oprostitve)

(1) Davka je oproščeno darilo ali dediščina, ki jo prejme:

1. dedič ali dedinja (v nadaljnjem besedilu: dedič) prvega dednega reda oziroma obdarjenec ali obdarjenka (v nadaljnjem besedilu: obdarjenec), ki je izenačen z dedičem prvega dednega reda,

2. pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti, vendar le, če gre za darilo oziroma dediščino, ki je namenjena opravljanju take dejavnosti pravne osebe.

(2) Z zavezanci iz 1. točke prvega odstavka tega člena so izenačeni zet, snaha, pastorek in dedič ali obdarjenec, ki je z zapustnikom oziroma darovalcem živel v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja ter dedič ali obdarjenec, ki je živel z zapustnikom ali darovalcem v registrirani istospolni partnerski skupnosti.

(3) Davek se ne plača od podedovanega ali podarjenega začasnega ali dosmrtnega užitka nepremičnine.

(4) Davek se ne plača od tistega dela nepremičnine, na katerem dedič ali obdarjenec po veljavnih predpisih ne more pridobiti lastninske pravice, pravice uporabe ali užitka.

10. člen (druge oprostitve)

(1) Davka ne plača dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona, ki ureja kmetijska zemljišča, šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. V zvezi s priznavanjem davčne oprostitve po prejšnjem stavku se gozdna zemljišča štejejo za kmetijska zemljišča. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec – prevzemnik kmetijskega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje kmetijskih gospodarstev šteje za zaščiten kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec – kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Pri opredelitvi, kaj se šteje za kmetijo, se upošteva opredelitev zaščiten kmetije po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

(2) Če dedič ali obdarjenec, ki je bil na podlagi prejšnjega odstavka oproščen davka, podedovano ali podarjeno nepremičnino pred potekom petih let od pridobitve odtuji ali se v tem roku preneha ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo ali ne obdeluje zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, se mu davek naknadno odmeri tako, kot bi se mu odmeril, če ob prejemu dediščine oziroma darila ne bi izpolnjeval pogojev za oprostitvev po tem členu. Mnenje o tem, ali je zemljišče obdelano v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, izda upravni organ pristojen za kmetijske zadeve.

(3) Prejšnji odstavek ne velja za odtujitve, izvršene na podlagi sporazuma o izročitvi in razdelitvi premoženja po obligacijskem zakoniku, za odtujitve oziroma oddaje premoženja po zakonu, ki ureja preživitveno varstvo kmetov ter za odtujitve, izvedene zaradi agrarnih operacij po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča.

(4) Davka ne plača dedič ali obdarjenec, če gre za darilo ali dediščino, ki ima status kulturnega spomenika, pod pogojem, da podarjenega ali podedovanega kulturnega

spomenika ne odtuji pred potekom 10 let in pod pogojem, da je kulturni spomenik vsaj deloma dostopen za javnost ali da je namenjen izvajanju kulturnih dejavnosti, o čemer sklene dedič ali obdarjenec z ministrstvom, pristojnim za kulturo, sporazum z neomejenim trajanjem.

11. člen
(odstop premoženja in dednega deleža)

(1) Davka ne plača davčni zavezanec, ki podeduje ali dobi v dar prejeto premoženje in ga brez povračila odstopi državi, občini ali pravnim osebam zasebnega prava, ustanovljenim na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti, vendar, le, če je premoženje namenjeno izključno za nepridobitne namene prejemnika.

(2) Davek, plačan pred odstopom dediščine ali darila, se vrne, če je bil odstop izvršen v šestih mesecih po sprejemu dediščine ali darila.

(3) Če davčni zavezanec odstopi svoj dedni delež sodediču, se plača davek ob prenosu premoženja samo enkrat, tako da se oprosti plačilo davka tistemu dediču, ki je prvi prejel dediščino, davek pa se odmeri glede na razmerje med zapustnikom in dejanskim prejemnikom dediščine.

IV. POSTOPEK ZA ODMERO, POBIRANJE IN VRAČILO DAVKA

12. člen
(splošno)

(1) Davek na dediščine in darila se davčnemu zavezancu odmeri z odločbo.

(2) Višina davka se ugotavlja po predpisih, ki veljajo na dan nastanka davčne obveznosti.

(3) V enostavnih zadevah, če davčni urad odloči le na podlagi navedb zavezanca, napoved pa vsebuje vse podatke za odločitev, lahko odločba iz prvega odstavka tega člena obsega samo potrditev navedb stranke v obliki žiga in podpisa pooblaščenega osebe.

13. člen
(davčna napoved za odmero davka na darilo)

(1) Davčni zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora prejem darila napovedati v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek davčni zavezanec, ki prejme v dar nepremičnino, napove prejem darila pri davčnem uradu, kjer nepremičnina leži. Če nepremičnina leži na območju več davčnih uradov, davčni zavezanec napove prejem darila pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

(3) Če davčni zavezanec nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, napove darilo, ki obsega samo premično premoženje in ni vpisan v

davčni register, napove darilo pri davčnem uradu, kjer je darovalec vpisan v davčni register.

(4) Če darilo obsega premično in nepremično premoženje, davčni zavezanec napove to darilo pri davčnem uradu, kjer nepremičnina leži.

14. člen (odmera davka na dediščino)

(1) Davčni urad odmeri davek na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju. Če je predmet dedovanja nepremičnina, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, kjer je nepremičnina. Če zapuščina obsega samo premično premoženje ali če podedovane nepremičnine ležijo na območju več davčnih uradov, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, pri katerem je bil zapustnik vpisan v davčni register.

(2) Za davčnega zavezanca, ki nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, pošlje sodišče sklep o dedovanju, ki obsega premično premoženje, davčnemu uradu, kjer je zavezanec vpisan v davčni register, če ni vpisan, pa davčnemu uradu, kjer je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za dediščino, ki obsega premično in nepremično premoženje, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, kjer nepremičnina leži.

(3) Ne glede na 13. člen tega zakona se ta člen smiselno uporablja tudi za odmero davka na volilo.

15. člen (odmera davka na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju in darilne pogodbe za primer smrti)

(1) Zavezanec, ki je prejel premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju ali darilne pogodbe za primer smrti, mora to pogodbo prijaviti v 15 dneh od sklenitve pogodbe pri davčnemu uradu na območju, kjer je to premoženje ali kjer je zavezanec vpisan v davčni register.

(2) Davčno napoved za odmero davka mora zavezanec vložiti v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, pri katerem je prijavil pogodbo o dosmrtnem preživljanju ali darilno pogodbo za primer smrti.

16. člen (rok za izdajo odmerne odločbe)

Davčni urad odmeri davek v 30 dneh po prejemu davčne napovedi oziroma sklepa o dedovanju.

17. člen (posledica neplačila davka)

Brez dokaza, da je plačan davek oziroma da obstojijo zakonsko določeni razlogi, zaradi katerih ni treba obračunati davka ali da darilna pogodba ni predmet odmere, ni mogoče

overiti podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini.

18. člen
(vračilo plačanega davka)

(1) Če se pogodba, ki je podlaga za prenos premoženja sporazumno razdre, ali jo sodišče z odločbo izreče za neveljavno, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se odločba o odmeri davka odpravi in da se mu davek, če je bil plačan, vrne. Če se razdre pogodba, katere predmet je bil prenos nepremičnine, se davek vrne le, če je bila sporazumno razdrta, preden je bil opravljen prenos nepremičnine.

(2) Če pogodbe ni mogoče izpolniti ali se izpolni samo deloma, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se mu plačani davek vrne v celoti oziroma v ustreznem delu.

(3) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena davčnemu zavezancu za vrnjeni znesek davka ne pripadajo obresti.

19. člen

(posebna pritožba zoper davčno osnovo pri nepremičninah)

(1) Če je bila davčna osnova ugotovljena v skladu z drugim odstavkom 6. člena tega zakona, ima zavezanec pravico zahtevati, da se namesto posplošene tržne vrednosti nepremičnin kot davčna osnova upošteva ocenjena posamična tržna vrednost nepremičnine.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka stroške cenitve nepremičnine nosi zavezanec.

(3) Zavezanec lahko izkoristi pravico iz prvega odstavka tega člena najpozneje do poteka roka za pritožbo.

V. POSEBNE DOLOČBE

20. člen

(uporaba drugih predpisov)

Glede vseh vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso določena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, in določbe zakona, ki ureja davčno službo.

21. člen

(natančnejši predpisi)

Podrobnejše predpise o izvajanju tega zakona predpiše minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance.

VI. KAZENSKA DOLOČBA

22. člen

(davčni prekrški)

(1) Z globo od 210 do 1200 evrov se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki :

1. ne vloži napovedi v predpisanem roku ali na predpisan način (13., 15. člen),
2. ne prijavi darilne pogodbe za primer smrti ali ne prijavi pogodbe o dosmrtnem preživljanju (15. člen).

(2) Z globo od 1600 do 25000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba zasebnega prava.

(3) Z globo od 420 do 4100 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe zasebnega prava.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

(ugotavljanje vrednosti nepremičnin do vzpostavitve podatkov o posplošeni vrednosti nepremičnin)

Do vzpostavitve podatkov o posplošeni vrednosti nepremičnin je ne glede na drugi odstavek 6. člena tega zakona davčna osnova vrednost nepremičnine, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času nastanka davčne obveznosti in je ugotovljena v odmernem postopku.

24. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati 1. točka 29. člena in 144 do 153. člen zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 36/88 in 8/89, ter Uradni list RS, št. 48/90, 8/91, 7/93, 18/96 – ZDavP in 91/98 – ZDavP-C).

25. člen

(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati 1. januarja 2007.

III. OBRAZLOŽITEV

SPLOŠNE DOLOČBE

VSEBINA ZAKONA (1. člen)

S predlogom zakona o davku na dediščine in darila se ureja in uvaja obveznost plačevanja davka na dediščine in darila.

PREDMET OBDAVČITVE (2. člen)

Kot predmet obdavčitve po tem zakonu se šteje premoženje, ki ga fizična ali pravna oseba prejme od fizične osebe kot dediščino ali darilo in se ne šteje za dohodek po zakonu o dohodnini. Obenem se za predmet obdavčitve po tem zakonu šteje premoženje, ki ga pravna ali fizična oseba prejme od pravne osebe kot darilo ali dediščina, pa se ne šteje za dohodek po zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Za premoženje se štejejo nepremičnine, premičnine in premoženjske ter druge stvarne pravice. Med premičnine se štejejo tudi vrednostni papirji in denar, medtem ko se za darilo šteje tudi volilo. Med druge stvarne pravice se štejejo : lastninska pravica, zastavna pravica, zemljiški dolg, služnosti, pravica stvarnega bremena, stavbna pravica, pravica intelektualne ali industrijske lastnine. Po zakonu o dedovanju niso vse pravice predmet dedovanja. Ne dedujejo se pravice iz socialne varnosti, osebne pravice, pravice in dolžnosti družinskega prava, volilna pravica, niti tiste premoženjske pravice, ki so strogo vezane na osebo zapustnika in z njegovo smrtjo ugasnejo.

DAVČNI ZAVEZANEC (3. člen)

Davčni zavezanec ali zavezanka (v nadaljnjem besedilu: davčni zavezanec) je fizična oseba in pravna oseba zasebnega prava, ki prejme premoženje na podlagi dedovanja ali darovanja, pa tudi fizična oseba, ki prejme premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju oziroma na podlagi darilne pogodbe za primer smrti. Za pravno osebo zasebnega prava po tem zakonu štejejo: društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarska interesna združenja.

POSEBNE DOLOČBE V PRIMERU SOLASTNINE IN SKUPNE LASTNINE (4. člen)

Če pride do razdelitve solastnine, se plača davek, in sicer od tistega dela premoženja, ki ga je posamezni solastnik ali solastnica prejel oziroma prejela brez odplačila, prek dela, ki bi mu pripadal iz solastništva. Davek se plača tudi od skupne lastnine in sicer pri čemer so davčni zavezanci vsi lastniki ali lastnice premoženja solidarno.

DAVČNA OSNOVA (5. člen)

Davčna osnova je vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja v času nastanka davčne obveznosti, od katere se odbijejo dolgovi, stroški in bremena, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek. Pri nepremičninah se kot davčna osnova šteje 80 odstotkov posplošene tržne vrednosti, ugotovljene s predpisi o množičnem vrednotenju nepremičnin in pripisane nepremičnini v registru nepremičnin 1. januarja leta, za katero se davek odmerja. Za tiste premičnine, ki niso denar, se kot davčna osnova upošteva tržna vrednost tega premoženja. Kot davčno osnovo pri premičninah se upošteva vrednost podedovanih oziroma podarjenih premičnin, znižano za vrednost tega premoženja v višini 5.000 evrov. Če je davčni zavezanec od istega darovalca prejel več daril v obdobju enega leta, se za ugotavljanje davčne osnove,

vrednosti prejetih daril seštevajo. Pri ugotavljanju davčne osnove za odmero davka, se predmeti gospodinjstva kot so na primer pohištvo, gospodinjski stroji in naprave ter druga hišna oprema, ne upoštevajo. Gre za tiste predmete gospodinjstva, ki so namenjeni za zadovoljitev vsakdanjih potreb. Ko se preračunajo vrednosti denarnih zneskov iz drugih valut v evre se upošteva referenčni tečaj ECB, ki ga objavi Banka Slovenije, velja pa na dan nastanka davčne obveznosti.

NASTANEK DAVČNE OBVEZNOSTI (6. člen)

Davčna obveznost nastane na tisti dan, ko je sklep o dedovanju pravnomočen oziroma takrat, ko je darilo sprejeto. Če gre za volilo je nastanek davčne obveznosti določen na dan, ko je sklep o volilu pravnomočen. Darilo velja za sprejeto, ko je podpisana darilna pogodba, izročilna pogodba, pogodba o preužitku oziroma takrat, ko je darilo dejansko sprejeto. Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti pa je davčna obveznost določena na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca ali darovalke (v nadaljnjem besedilu: darovalec).

PRIPADNOST DAVKA (7. člen)

Glede na pripadnost davka je davek na dediščine in darila lokalni davek, zato prihodki od davka, vezani na nepremičnine in pravice na nepremičninah pripadajo občini v Republiki Sloveniji, kjer se nahaja nepremičnina. V kolikor se podedovane ali podarjene nepremičnine nahajajo v več občinah, pripadajo prihodki od davka vsem občinam sorazmerno glede na posamezni delež dediščine ali darila, ki leži na območju določene občine. Prihodki od davka pri dedovanju ali podaritvi premoženja in premoženjskih ter drugih stvarnih pravicah pa pripadajo občini v Republiki Sloveniji, kjer je stalno prebivališče oziroma sedež davčnega zavezanca. Če davčni zavezanec nima stalnega prebivališča oziroma sedeža, pripada davek občini, kjer ima začasno prebivališče oziroma sedež. Če pa nima začasnega prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, pripada davek občini, kjer ima darovalec oziroma je imel zapustnik ali zapustnica (v nadaljnjem besedilu: zapustnik) stalno prebivališče ali sedež. Prej omenjene določbe veljajo tudi za premoženjske in druge stvarne pravice, ki se nahajajo izven Republike Slovenije, če je imel zapustnik v času svoje smrti ali če je imel darovalec v času darovanja stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji. Če pa dediščina ali darilo obsega premoženje in nepremičnine skupaj, pripadajo prihodki od davka za nepremičnine tisti občini, kjer leži nepremičnina, prihodki od davka na premoženje pa tisti občini, kjer ima davčni zavezanec stalno ali začasno prebivališče oziroma v tisti občini, kjer ima darovalec ali je imel zapustnik stalno prebivališče.

DAVČNE STOPNJE (8. člen)

Glede na različne dedne redove in vrednost podedovanega oziroma v dar prejetega premoženja, se določijo tudi različne davčne stopnje. Za drugi dedni red, to so starši, bratje, sestre in njihovi potomci veljajo davčne stopnje v razponu od 5 do 14 odstotkov, za tretji dedni red, torej za babice in dedke v razponu od 8 do 17 odstotkov in za vse druge v razponu od 12 do 39 odstotkov glede na vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja.

DAVČNE OPROSTITVE (9. in 10. člen)

Davka ne plača dedič ali dedinja (v nadaljnjem besedilu: dedič) prvega dednega reda ali obdarjenec, ki je izenačen z dedičem prvega dednega reda.

Davka so tudi oproščene društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarsko interesna združenja ustanovljeni na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti in to samo v primeru, ko ob prenosu določenega premoženja ne gre za pridobitno dejavnost. Z zavezancem, ki je dedič prvega dednega reda ali obdarjenec, ki je izenačen z dedičem prvega dednega reda, so prav tako izenačeni zet, snaha, pastorek in dedič ali obdarjenec, ki je zapustnikom živel v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti v smislu zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter dedič ali obdarjenec, ki je živel v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti.

Davka se tudi ne plača od podedovanega ali podarjenega začasnega ali dosmrtnega užitka nepremičnin. Obenem se davka ne plačuje od tistega dela nepremičnin, na katerih dedič ali obdarjenec po veljavnih predpisih ne more pridobiti lastninske pravice, pravice uporabe ali užitka.

Davka ravno tako ne plača dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. Pri priznavanju davčne oprostitve se gozdna zemljišča štejejo kot kmetijska zemljišča. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec, ki je prevzemnik kmetijskega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom o dedovanju kmetijskih gospodarstev šteje za zaščiteno kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec - kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Pri opredelitvi, kaj se šteje za kmetijo, se upošteva opredelitev zaščitene kmetije po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

Če je bil dedič ali obdarjenec, ki se šteje za kmeta oziroma prevzemnika kmetijskega gospodarstva oproščen davka, pred potekom petih let pa je podedovano ali podarjeno nepremičnino odtujil, ali se je v tem roku prenehal ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo, ali ni obdeloval zemljišč v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, se mu davek naknadno odmeri tako, kakor bi se mu odmeril, če ob prejemu dediščine oziroma darila ne bi izpolnjeval pogojev za oprostitev. Mnenje o tem, ali je zemljišče obdelano v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, izda za kmetijske zadeve pristojni upravni organ. To pa ne velja za odtujitve, izvršene na podlagi sporazuma o izročitvi in razdelitvi premoženja po obligacijskem zakoniku in tudi ne za odtujitve oziroma oddaje premoženja po zakonu o preživninskem varstvu kmetov ter za odtujitve, ki so bile izvedene zaradi agrarnih operacij v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča.

Davka tudi ne plača dedič ali obdarjenec, v primeru darila ali dediščine, ki ima status kulturnega spomenika, pod pogojem, da podarjenega ali podedovanega kulturnega spomenika ne odtuji pred potekom 10 let in pod pogojem, da je kulturni spomenik vsaj deloma dostopen za javnost ali da je namenjen izvajanju kulturnih dejavnosti, o čemer sklene dedič ali obdarjenec z ministrstvom, pristojnim za kulturo, sporazum z neomejenim trajanjem.

ODSTOP PREMOŽENJA IN DEDNEGA DELEŽA (11. člen)

Davčni zavezanec ne plača davka, če podeduje ali dobi v dar prejeta premoženja in ga brez povračila odstopi državi, občini in organizacijam, ustanovljenih na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti in če se uporabljajo izključno za nepridobitne namene, zaradi katerih so ustanovljene. Če pa se davek plača pred odstopom dediščine ali darila, se ga vrne v primeru, če je bil odstop izvršen v šestih

mesecih po sprejemu dediščine ali darila. Če pa davčni zavezanec odstopi svoj dedni delež sodediču, plača davek ob prenosu premoženja samo enkrat. To poteka tako, da se oprostijo tistega dediča, ki je prvi prejel dediščino, davek pa se odmeri glede na razmerje med zapustnikom in prejemnikom dediščine.

POSTOPKI ZA ODMERO, POBIRANJE IN VRAČILO DAVKA (12. – 18. člen)

Davek na dediščine in darila se davčnemu zavezancu odmeri z odločbo. Višina davka se določi po predpisih, ki veljajo na dan nastanka davčne obveznosti. Če pride do enostavnih zadev, kjer davčni urad pri odločanju upošteva podatke iz davčne napovedi, obračuna davka oziroma iz drugega dokumenta, lahko davčni urad odloči le na podlagi navedb zavezanca, napoved pa vsebuje vse podatke za odločitev, lahko ta vrsta odločbe obsega samo potrditev navedb stranke v obliki žiga in podpisa pooblaščenega osebe.

Če davčni zavezanec prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora prejem darila napovedati v petnajstih dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu kjer je vpisan v davčni register. Kadar davčni zavezanec prejme v dar nepremičnino, napove prejem takega darila pri davčnem uradu, kjer leži nepremičnina. Če nepremičnina leži na območju več davčnih uradov, potem davčni zavezanec napove prejem darila pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register. Če davčni zavezanec, ki nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, napove darilo, ki obsega samo premično premoženje in obenem ni vpisan v davčni register, napove to darilo pri davčnem uradu, kjer je darovalec vpisan v davčni register. Če pa darilo obsega premično in nepremično premoženje, davčni zavezanec napove to darilo pri davčnem uradu, kjer leži nepremičnina.

Davčni urad odmeri davek na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju. Če je predmet dedovanja nepremičnina, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, kjer leži nepremičnina. Če zapuščina obsega samo premično premoženje ali če podedovane nepremičnine ležijo na območju več davčnih uradov, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, pri katerem je bil zapustnik vpisan v davčni register.

Za davčnega zavezanca, ki nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, pošlje sodišče sklep o dedovanju, ki obsega premično premoženje, davčnemu uradu, kjer je zavezanec vpisan v davčni register. Če pa ta zavezanec ni vpisan v davčni register, pa pošlje sodišče tistemu davčnemu uradu, kjer je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za dediščino, ki obsega premično in nepremično premoženje, pošlje sodišče sklep o dedovanju davčnemu uradu, kjer leži nepremičnina. Prej opisani postopek odmere davka velja tudi za odmero davka na volilo.

Če pa zavezanec prejme premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju ali darilne pogodbe za primer smrti, mora tako vrsto pogodbe prijaviti davčnemu uradu v petnajstih dneh od sklenitve pogodbe in to na območju, kjer to premoženje obstaja ali kjer je zavezanec vpisan v davčni register. Davčno napoved za odmero davka mora zavezanec vložiti v petnajstih dneh od nastanka davčne obveznosti.

Davek se odmeri v tridesetih dneh po prejemu davčne napovedi oziroma sklepa o dedovanju.

Če ni dokaza, da je plačan davek oziroma, da obstojijo zakonsko določeni razlogi, zaradi katerih ni treba obračunati davka ali v primeru ko darilna pogodba ni predmet odmere,

takrat ni mogoče overiti podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini.

Če se pogodba, ki je podlaga za prenos premoženja, sporazumno razdre, ali ko sodišče pogodbo z odločbo izreče za neveljavno, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se odločba o odmeri davka odpravi in da se mu davek, če je bil plačan, vrne. Če pa se razdre pogodba, katere predmet je bil prenos nepremičnine, se davek vrne samo v primeru, če je bila ta pogodba sporazumno razdrta, preden je bil opravljen prenos nepremičnine. Če pa pogodbe ni mogoče izpolniti ali se izpolni samo deloma, ima davčni zavezanec pravico do vrnitve plačanega davka v celoti oziroma v ustreznem delu. V primeru, če se pogodba, ki je podlaga za prenos premoženja, sporazumno razdre ali jo sodišče z odločbo izreče za neveljavno oziroma če pogodbe ni mogoče izpolniti ali se izpolni samo deloma, takrat davčnemu zavezancu za vrnjen znesek davka ne pripadajo obresti.

POSEBNA PRITOŽBA ZOPER DAVČNO OSNOVO PRI NEPREMIČNINAH (19. člen)

Če je bila davčna osnova ugotovljena kot posplošena tržna vrednost, ugotovljena po predpisih o množičnem vrednotenju nepremičnin, ima zavezanec pravico zahtevati, da se namesto te vrednosti nepremičnin kot davčna osnova upošteva ocenjena posamična tržna vrednost nepremičnine. V tem primeru stroške cenitve nepremičnine nosi zavezanec, ki pa lahko izkoristi prej omenjeno pravico najpozneje do poteka roka za pritožbo.

POSEBNE DOLOČBE

UPORABA DRUGIH PREDPISOV(20. člen)

Za vsa vprašanja, ki se tičejo postopka in pristojnosti davčnega organa in niso določena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona o davčnem postopku in zakona o davčni službi.

NATANČNEJŠI PREDPISI (21. člen)

S tem členom je dano pooblastilo ministru za finance za izdajo podzakonskih aktov k temu zakonu.

KAZENSKA DOLOČBA

DAVČNI PREKRŠKI(22. člen)

Kršitve določb zakona o davku na dediščine in darila so opredeljene kot prekršek, kot sankcija pa je predvidena denarna kazen za davčni prekršek za fizično osebo, ki je zavezanec za plačilo davka z globo od 210 do 1.200 evrov in sicer v primeru:

- če ne vloži napoved v predpisanem roku ali na predpisan način,
- če ne prijavi darilne pogodbe za primer smrti,
- če ne prijavi pogodbe o dosmrtnem preživljanju.

Z globo od 1.600 do 25.000 evrov se kaznuje za prej omenjene prekrške pravna oseba zasebnega prava.

Za prej omenjene davčne prekrške pa se z globo od 420 do 4.100 evrov kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE (23. - 25. člen)

Dokler ne bo določena posplošena tržna vrednost v predpisih o množičnem vrednotenju nepremičnin, se za davčno osnovo uporablja vrednost nepremičnin, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času nastanka davčne obveznosti in je ugotovljena v odmernem postopku.

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati 1. točka 29. člena in 144 do 153. člani zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 36/88 in 8/89, ter Uradni list RS, št. 48/90, 8/91, 7/93, 18/96 – ZDavP in 91/98 – ZDavP-C), zakon pa začne veljati s 1. januarjem 2007.